Zaaknummer: 17120-2021
Documentnummer: 17120-2021:859769

Raadsvergadering d.d. 24 juni 2020

Aan de raad,

Onderwerp
Gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit

Portefeuillehouder
J.H.C.M. Briels

Beslispunten

1. de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit Laarbeek 2021 wordt vastgesteld.
2. Het aanwijzingsbesluit wordt vastgesteld.
3. Na vaststelling treden de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit Laarbeek 2021 en het aanwijzingsbesluit in werking op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet

Samenvatting
Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt de huidige welstands- en monumentencommissie van rechtswege. Elke gemeente met rijksmonumenten is per die datum verplicht om een commissie in te stellen die minimaal over rijksmonumenten adviseert. De raad kan vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet besluiten dat de commissie meer taken krijgt op het gebied van het adviseren over het bereiken van een goede omgevingskwaliteit.

Aanleiding
Naar verwachting treedt op 1 januari 2022 de Omgevingswet in werking. De huidige welstands- en monumentencommissie vervalt van rechtswege bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Elke gemeente met rijksmonumenten is verplicht om een commissie in te stellen die minimaal adviseert over rijksmonumenten (wettelijke taak). De raad kan vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet besluiten dat de commissie meer taken krijgt op het gebied van het adviseren over het bereiken van een goede omgevingskwaliteit.

Beoogd effect en/of resultaat
Het vaststellen van de Verordening op gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit Laarbeek en het aanwijzingsbesluit.

Argumenten
Sinds 2012 besteedt de gemeente Laarbeek de adviescommissie, op gebied van monumentenzorg en later ook welstand, uit aan de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB). Gelet op het feit dat de ODZOB deze taak van meerdere gemeenten in de regio heeft overgenomen en de deskundigheid die daarmee gepaard gaat, heeft zij – in samenspraak met elke deelnemer – een concept verordening voor de nieuwe commissie opgesteld. Deze verordening is gebaseerd op de modelverordening van de VNG. Binnen de verordening is onder andere geregeld dat de commissie belegd wordt bij de ODZOB, hetgeen in lijn is met hoe wij nu ook al werken.

Adviesrollen van de commissie
De raad kan- naast de wettelijke taak met betrekking tot het adviseren over (rijks-) monumenten – ook meer taken en bevoegdheden bij de nieuwe commissie beleggen. Dit biedt kansen om meer aan de voorkant – in de geest van de Omgevingswet – te werken.

Er zijn vier adviesrollen van de commissie te onderscheiden. Deze adviesrollen komen tot uiting in artikel 2 van de Verordening. U vindt in onderstaande opsomming tevens de verwijzing naar het specifieke artikel van de Verordening.

1. Beleidsgerichte advisering: advies over de algemene kaders van beleid. (artikel 2, onderdeel b en c)
2. Opgave gerichte advisering: advies over het formuleren van de planopgave in een bepaald gebied (artikel 2, onderdeel d)
3. Ontwerpgerichte advisering: advies over de ontwerpkwaliteit van de plannen (artikel 2, onderdeel e)
4. Beoordelingsgerichte advisering: advies over de toelaatbaarheid van een activiteit (artikel 2, onderdeel a en f tot en met h)

In de meeste gevallen gaat het om een advies op verzoek van het college en niet om een verplichting Dit is op te maken uit de zinssnede 'op verzoek van Burgemeester en wethouders' (zie artikel 2 van de Verordening). Verplichte advisering geldt alleen voor de taken zoals benoemd in artikel 2, tweede lid onder a, sub 1 tot en met 3 en onder b (artikel 3 van de verordening), zijnde:

- activiteiten met betrekking tot een rijksmonument;
- omgevingsplanactiviteit met betrekking tot een (voor beschermd) gemeentelijk monument
- omgevingsplanactiviteit in geval de commissie als adviseur is aangewezen in het omgevingsplan
- het aanwijzen van een rijksmonument of een gemeentelijk monument.

In bijlage 3 vindt u een overzicht van de verschillen tussen de huidige commissie op grond van de huidige regelgeving[1] en de nieuwe commissie op grond van de voorgestelde verordening. Hieruit is op te maken dat we in de lokale regelgeving al een goede basis hebben voor het werken in de geest van de Omgevingswet. Zo bestaat nu al de mogelijkheid om de commissie te betrekken bij het opstellen van beleid, maar ook voor de openbaarmaking van stukken. De voorgestelde verordening past daarmee goed binnen het huidige beleid en geeft ons de handvaten om dit verder in de geest van de Omgevingswet te ontwikkelen.

<u>Belangrijkste wijzigingen</u>

- **Mogelijkheid aanwijzen burgerleden**[2]
  Het is wenselijk om de commissie meer 'Laarbeeks' te maken. Dit kwam naar voren tijdens de ambtelijke evaluatie van de huidige commissie. In de verordening is daarom een mogelijkheid gecreëerd voor het aanstellen van burgerleden

[1] Woningwet, Monumentenwet 1988, Erfgoedwet, Erfgoedverordening Laarbeek 2013, Welstandsnota 2012 en Bouwverordening Laarbeek 2020
[2] Het selecteren van de juiste burgerleden vergt een zorgvuldige voorbereiding en zal in een apart benoemingsbesluit op een later moment plaatsvinden.

(bijvoorbeeld een lid uit de heemkundekringen). De rol van deze burgerleden is consulterend van aard. Zij hebben geen stemrecht in de beraadslaging, maar kunnen wel de lokale setting meegeven. Dit wordt nog belangrijker wanneer onder de Omgevingswet de reguliere procedure van 8 weken voor vergunningverlening het uitgangspunt is. Er geldt voor deze leden tevens een geheimhoudingsplicht. Burgerleden worden aangesteld door de gemeente zelf. De gemeente draagt zorg voor de vergoeding van deze leden, op dezelfde wijze als voor de leden van de bezwaarschriftencommissie.
Zie ook artikel 4, derde lid, artikel 8, vierde en zesde lid van de Verordening.

Tijdens de bijeenkomst van de raadswerkgroep Omgevingswet van 10 mei 2021 kwam naar voren dat het geven van stemrecht aan burgerleden ook voordelen kan hebben. Het brengt echter ook risico's van belangenverstrengeling met zich mee. Om die reden is ervoor gekozen om de burgerleden op dit moment geen stemrecht te geven. Het doel is vooral het meegeven van de lokale achtergrond en setting, hetgeen ons inziens bereikt wordt met een vaste, consulterende rol van burgerleden in de commissie. De werkwijze met burgerleden is nieuw. Het voorstel is dan ook om de werkwijze twee jaar na instelling van de burgerleden te evalueren en indien nodig bij te stellen. Het al dan niet hebben van stemrecht zal tijdens deze evaluatie meegenomen worden.

- **Termijnen** gaan van variërend van 3 à 4 weken tot 8 weken in de huidige regelgeving naar een termijn van 4 weken, waarin er ten aanzien van aanvragen voor een omgevingsvergunning strakke werkafspraken worden gemaakt teneinde binnen de reguliere procedure van 8 weken een vergunning te verlenen.

- **Openbaarheid van stukken**
  Op het eerste oog lijken de bepalingen omtrent de openbaarheid van stukken (vergaderingen, adviezen en agenda) nieuw. Dit is echter niet helemaal het geval. In de Bouwverordening Laarbeek 2020 en Welstandsnota 2012 wordt al verwezen naar enkele bepalingen omtrent de openbaarheid van de commissie. Dit wordt echter nog niet of onvoldoende toegepast. Met de vaststelling van de nieuwe verordening, worden ook de werkafspraken op dit punt aangescherpt. De openbaarmaking van de agenda is wel een nieuw onderdeel. Op dit moment publiceren wij de agenda van de commissie bezwaarschriften ook al openbaar. Voorgesteld wordt om deze lijn ook voor de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit te hanteren, hetgeen inhoudt dat we de agenda op de gemeentelijke website zullen publiceren.

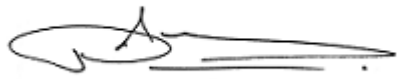
Kanttekeningen o.a. financiële, juridische, communicatieve en veiligheidsaspecten
De Verordening op gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit Laarbeek 2021 en het aanwijzingsbesluit wordt bekendgemaakt en gepubliceerd in het Gemeenteblad, op decentrale.regelgeving.overheid.nl en in de MooiLaarbeekKrant.

In het werkprogramma van de ODZOB is een kostenpost opgenomen voor omgevingskwaliteit, waaruit de huidige commissie wordt gefinancierd. Dit blijft met de instelling van de nieuwe commissie omgevingskwaliteit onveranderd

Vervolgstappen
Met de vaststelling van de nieuwe commissie voldoen we niet alleen aan de wettelijke minimumeisen voor de implementatie van de Omgevingswet op dit punt, maar maken we ook een (door)start met het werken in de geest van de Omgevingswet. Dit vraagt meer dan alleen het vaststellen van de verordening, maar ziet ook toe op het herijken van de werkafspraken die er zijn tussen de ODZOB en de gemeente. Dit zal de komende tijd vormgegeven worden.

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)
Bijlage 1 Verordening op de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit Laarbeek 2021
Bijlage 2 Aanwijzingsbesluit
Bijlage 3 Overzicht huidige commissie ten opzichte van de nieuwe commissie

Het college van burgemeester en wethouders,
de loco-gemeentesecretaris van Laarbeek, de burgemeester van Laarbeek,

P.J.A.M. Schouw

F.L.J. van der Meijden

Bijlage 3 Overzicht huidige commissie ten opzichte van de nieuwe commissie

	Huidige commissie	***Nieuwe commissie***
Termijnen	Variërend van 3 a 4 weken tot 8 weken	4 weken, tenzij door of namens B&W anders aangegeven wordt
Leden	*Monumentenwet* Enkele leden deskundig op gebied van monumentenzorg *Bouwverordening* Min. 1 voorzitter en 1 lid, allen deskundig op gebied van architectuur, ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorie	Minimaal 3 leden, inclusief voorzitter, waarvan minimaal 2 leden deskundig op gebied van monumentenzorg. Volgende disciplines moeten vertegenwoordigd zijn: Architectuur, landschap, ruimtelijke kwaliteit, cultuurhistorie, bouw- en architectuur- historie, restauratiearchitectuur, archeologische monumentenzorg
Aanwijzing	Ontbreekt	Voortzetting huidige leden (aanwijzingsbesluit raad) op grond van overgangsrecht met optie voor een pool voor plaatsvervangers (mandatering ODZOB)
Burgerleden	Niet geregeld	optie burgerleden op grond van maatschappelijke kennis en ervaring
Termijn zitting leden	3 jaar (Woningwet) + eenmalige verlenging	4 jaar + eenmalige verlenging
Overgangsrecht		Overgangsrecht huidige commissie voor 4 jaar na inwerkingtreding nieuwe verordening
Supervisor	*Welstandsnota* De advisering in het kader van het welstandstoezicht ligt bij de welstandscommissie. De Woningwet biedt de keuze uit een meervoudige welstandscommissie en een enkelvoudige commissie in de vorm van een stadsbouwmeester (supervisor). In de gemeente Laarbeek is gekozen voor advisering door de SRE milieudienst en een supervisor.	Raad kan werkzaamheden uit tweede lid (takenpakket) opdragen aan dorpsbouwmeester muv adviezen monumenten. Raad kan ook eigen taken meegeven aan supervisor. (*dit houdt in dat we huidige supervisor werkzaamheden voortzetten)*
Verslaglegging	Jaarlijks commissie aan B&W Jaarlijks B&W aan raad	Jaarlijks commissie aan B&W
Openbaarheid	*Welstandsnota* Openbaarheid voor de beraadslaging en de beoordeling (in de	Openbaarheid van agenda, vergaderingen, beoordeling en beraadslaging en de adviezen, tenzij

	vergadering) als ook voor de adviezen en de notulen.	gemotiveerd op basis van artikel 10 Wob. Openbaarheid geldt niet voor informeel vooroverleg.
Taken (samenvattend) Advies aan B&W mbt:	**Samenvatting op grond van huidige wet- en regelgeving:** - activiteiten bij rijksmonumenten /gemeentelijke monumenten, waaronder aanwijzing - welstandsaspecten bij vergunning bouwen - vergunning bouwen bij beeldbepalende panden - principe verzoeken/ schetsplannen - ontwikkeling beleid - ruimtelijke kwaliteit in bezwaar-beroep - overleg met vakafdeling B&W - signaleren stedenbouwkundige ontwikkelingen mbt RK - aanbevelingen op gebied van ruimtelijke kwaliteit - excessenregeling - bevorderen openbaarheid welstandstoezicht Geen advies wanneer wordt voldaan aan toetsingscriteria welstandsnota	**Beoordelingsgerichte advisering** - omgevingsvergunning voor rijksmonumentactiviteit - omgevingsvergunning voor activiteit gemeentelijk monument - omgevingsplanactiviteit waarvoor cie als adviseur is aangewezen in OP - een andere activiteit in geval B&W advies noodzakelijk achten ivm goede omgevingskwaliteit - vooroverleg op verzoek B&W - maatwerkvoorschriften uiterlijk bouwwerken, zorg voor cultureel erfgoed/ werelderfgoed en andere zaken omtrent omgevingskwaliteit (op verzoek B&W) - beschikkingen op grond van verordeningen 149 Gemeentewet wanneer die een eis bevatten omtrent de omgevingskwaliteit (bijvoorbeeld reclame in openbare ruimte) **Beleidsgerichte advisering**: aanwijzen rijksmonument/ gemeentelijk monument op verzoek B&W ontwikkelen van beleid **Opgave gerichte advisering**: verkenning bestaande of toekomstige opgave in fysieke leefomgeving op verzoek B&W **Ontwerpgerichte advisering**: Begeleiden planindieners en ontwerpers bij ontwerpproces op verzoek B&W